

**“MEHNAT MUNOSABATLARI” fanidan NAMUNAVIY
test savollari**

Mehnat munosabatlari-?

- A. xodim va ish beruvchi o'rtasida ish beruvchi zarur mehnat sharoitlarini yaratib bergan holatda haq to'lanishi hisobiga xodim tomonidan shaxsan mehnat funksiyasini bajarish yuzasidan kelishuv natijasida paydo bo'ladigan munosabatlardir
- B. xodim bilan ish beruvchi o'rtasida muayyan mutaxassislik, malaka, lavozim bo'yicha ishni ichki mehnat tartibiga bo'ysungan holda taraflar kelishuvi
- C. xodim bilan ish beruvchi o'rtasida taraflar kelishuvi
- D. ish bilan bandlik xizmatlari va ish beruvchilar o'rtasidagi munosabatlar

Mehnat munosabatlarining sub'yektlari kimlar?

- A. davlat, xodim va ish beruvchi
- B. xodimlar
- C. ish beruvchilar
- D. xodim va ish beruvchi

Mehnat shartnomasi - bu?

- A. xodim bilan ish beruvchi o'rtasida muayyan mutaxassislik, malaka, lavozim bo'yicha ishni ichki mehnat tartibiga bo'ysungan holda taraflar kelishuvi, shuningdek mehnat to'g'risidagi qonunlar va boshqa normativ hujjatlar bilan belgilangan shartlar asosida haq evaziga bajarish haqidagi kelishuvdir
- B. korxonada ish beruvchi bilan xodimlar o'rtasidagi mehnatga oid, ijtimoiy-iqtisodiy va kasbga oid munosabatlarni tartibga soluvchi normativ hujjatdir
- C. xodimning mehnat stajini tasdiqlovchi asosiy hujjatdir
- D. to'g'ri javob keltirilmagan

Jamoa shartnomasi - bu?

- A. korxonada ish beruvchi bilan xodimlar o'rtasidagi mehnatga oid, ijtimoiy-iqtisodiy va kasbga oid munosabatlarni tartibga soluvchi normativ hujjatdir
- B. yo'riqnoma tusidagi hujjat bo'lib, undan mehnat intizomini mustahkamlash, mehnat faoliyatini takomillashtirish, ish vaqtidan oqilona foydalanish maqsadi ko'zlanadi
- C. xodim bilan ish beruvchi o'rtasida muayyan mutaxassislik, malaka, lavozim bo'yicha ishni ichki mehnat tartibiga bo'ysungan holda taraflar kelishuvi, shuningdek mehnat to'g'risidagi qonunlar va boshqa normativ hujjatlar bilan belgilangan shartlar asosida haq evaziga bajarish haqidagi kelishuvdir
- D. kundalik ma'muriy, moliyaviy, ishlab chiqarish-xo'jalik masalalari bo'yicha rahbar tomonidan yakka tartibda chiqariladigan huquqiy hujjat hisoblanadi

Buyruq bu-?

- A. korxona yoki tashkilot faoliyati eng muhim tezkor masalalarini hal etish maqsadida rahbar yoki uning vazifasini bajaruvchi tomonidan yakka tartibda chiqaradigan me'yoriy hujjat hisoblanadi.
- B. vakolat doirasida eng muhim masalalarni echish uchun kollegial tartibda qabul qilinadigan ijro qo'mitalarning huquqiy hujjatidir
- C. eng yuqori yuridik kuchga ega yuqori davlat hukumat organlarining huquqiy hujjatidir
- D. to'g'ri javob keltirilmagan

Mehnat shartnomasida xodim va ish beruvchi o'rtasidagi kelishuv bilan quyidagilardan qaysilari belgilab qo'yiladi?

- A. barcha javoblar to'g'ri
- B. ish joyi, xodimning mehnat vazifasi, ishning boshlanish kuni
- C. mehnat shartnomasi muayyan muddatda amal qilishi
- D. mehnat haqi miqdori va mehnatning boshqa shartlari

Mehnat shartnomalari qancha muddatga tuziladi?

- A. barcha javoblar to'g'ri
- B. nomuayyan muddatga
- C. besh yildan ortiq bo'lmagan muayyan muddatga
- D. muayyan ishni bajarish vaqtiga mo'ljallab tuzilishi mumkin

Ishga olinmagan shaxslarning rezyumesi tashkilotda qancha muddat saqlanadi?

- A. Bir yil
- B. Olti oy
- C. 5 yil
- D. 2 yil

Mehnat bozori deganda nimani tushunasiz?

- A. ishchi kuchining oldi sotdisiga bog'liq ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlar
- B. ishchi kuchining talab va taklifini muvozanatlash jarayoni
- C. mehnat bo'limlari majmui
- D. stixiyali tarzda (mardikor bozorida ishchi kuchini ayirboshlash)

Quyidagi «Mehnat bozori» tushunchalaridan qaysi biri to'g'ri?

- A. mehnat bozori -ishchi kuchining «mehnatga bo'lgan qobiliyatini» sotish- sotib olish tizimidir

- B. mehnat bozori - ishchi kuchini sotish vositasidir
- C. mehnat bozori - mehnat resurslarini sotib olish va sotish tizimidir
- D. mehnat bozori - ishsizlarni sotish- sotib olish tizimidir

Mehnat bozorining asosiy elementlari qaysilar?

- A. ishchi kuchiga bo'lgan talab va taklif, uning qiymati va bahosi, ishchi kuchi o'rtasidagi raqobat
- B. ishsizlik, ijtimoiy himoyalash
- C. tashqi mehnat bozori bilan ichki mehnat bozorining o'zaro aloqadorligi
- D. ish haqi, mehnat unumdorligi, boshqarish tizimi

Ishchi kuchining taklifi nimalardan iborat?

- A. ma'lum tarkibga ega bo'lgan ishchi kuchining ish joylariga bo'lgan ehtiyoji
- B. ish joylari bilan ta'minlangan ishchi kuchi miqdori
- C. ish joylari bilan ta'minlanmagan ishchi kuchi miqdori
- D. mehnat bo'limlariga murojaat qilgan ishsizlar soni

Ishchi kuchiga bo'lgan talab nimalardan iborat?

- A. ish beruvchilarning muayyan ishchi kuchiga bo'lgan ehtiyoji
- B. ishchi kuchining ish joylariga bo'lgan ehtiyoji
- C. ishchi kuchi bilan ta'minlanmagan bo'sh ish joylari
- D. ishchi kuchi bilan ta'minlangan ish joylari

Nufuz mezonlari bo'yicha mehnat bozorlari qanday turlarga ajraladi?

- A. Yoshlar, xotin-qizlar, keksa yoshdagi fuqarolar, nogironlar mehnat bozori
- B. Ichki va tashqi mehnat bozori
- C. Iqtisodiy belgilarga bo'lingan mehnat bozori
- D. Ishchilar, mutaxassislar, muxandislar, o'qituvchilar mehnat bozori

O'zbekistonda mehnat bozori, nechanchi yildan boshlab mustaqil shakllana boshladi?

- A. 1991 yil
- B. 1995 yil
- C. 1999 yil
- D. 2000 yil

Qanday siyosat mehnat bozorida xodimlar va ish beruvchilarning ahvoli uchun davlatning mas'uliyatini nazarda tutadi?

- A. Passiv siyosat

- B. Faol siyosat
- C. Huquqiy siyosat
- D. Demografik siyosat

Ish qidiruvchilarni ro'yxatga olish, ishsizlik bo'yicha beriladigan nafaqa miqdorini aniqlash va nafaqa berish tizimini tashkil etish qanday siyosatning chora-tadbirlariga kiradi?

- A. Passiv siyosat
- B. Faol siyosat
- C. Huquqiy siyosat
- D. Demografik siyosat

Mehnat bozorida raqobatbardoshlikning asosiy omillari nimalarga bog'liq?

- A. ishchi kuchinihg kasb-malakasiga bog'liq
- B. ishchi kuchining maqomiga bog'liq
- C. ishchi kuchini moddiy ahvoliga bog'liq
- D. ishchi kuchini oilaviy ahvoliga bog'liq

Mehnat bozorini kelajakda samarali rivojlanishi uchun qaysi bir muammo eng muhim hisoblanadi?

- A. ishchi kuchi talabi va taklifini moslashtirish
- B. ishchi kuchiga talabni oshirish
- C. ishchi kuchiga taklifni kamaytirish
- D. ishsizlikni kamaytirish

Mehnat resurslariga kimlar kiradi?

- A. Mehnatga layoqatli yoshdagi mehnatga layoqatli aholi hamda ishlayotgan o'smirlar va pensionerlar
- B. 18-64 yoshdagi erkaklar, 18-69 yoshdagi ayollar, mehnatga qobiliyat yoshiga etmagan va pensiya yoshidagi ishlayotgan aholi yig'indisi
- C. mehnatga qobiliyatli 18 yoshdan oshgan barcha aholi (barcha guruh nogironlari kiradi)
- D. yoshidan, jinsidan qat'iy nazar mehnatga qobiliyatli barcha aholi

Mehnat resurslarini takror ishlab chiqarish mazmuniga nimalar kiradi?

- A. iqtisodiyotni uzluksiz ravishda mehnat resurslari bilan ta'minlashni iqtisodiy jarayonlari majmuasi
- B. mehnat resurslari miqdorini barqaror saqlab turishi mo'ljallangan tadbirlar yig'indisi
- C. iqtisodiyot tarmoqlarini ishchi kuchi bilan ta'minlash

D. mehnat resurslaridan foydalanishni takomillashtirish jarayonlari

Mehnat resurslarini takror ishlab chiqarish jarayonlarining asosiy bosqichlari nimalardan iborat?

- A. shakllantirish, taqsimlash, ayirboshlash, foydalanish
- B. ishlab chiqarish, taqsimlash, foydalanish
- C. kasbiy o'qitish, malakasini oshirish, taqsimlash
- D. ishlab chiqarish, qayta o'qitish, shakllantirish

Mehnat resurslarini taqsimlanishiga nimalar kiradi?

- A. mehnat resurslarining faoliyat turlari bo'yicha iqtisodiyot sohalarida taqsimlanishi va qayta taqsimlanishi
- B. iqtisodiyot sohalarining mehnat resurslari bilan uzluksiz ta'minlanishi
- C. ish joylariga ega bo'lmagan aholining bo'sh ish joylariga taqsimlanishi va qayta taqsimlanishi
- D. mehnat resurslarini kasbiy o'qitish, taqsimlash, shakllantirish

Iqtisodiy jihatdan faol aholi kimlardan iborat?

- A. Ish bilan bandlar va ishsizlar
- B. ish bilan ta'minlanganlar
- C. ish izlayotgan aholi
- D. samarali ishlayotgan aholi

Mehnat resurslarining sifat ko'rsatkichlariga nimalar kiradi?

- A. Mehnat resurslarining jins, yosh, kasb va malakaviy tarkibi
- B. Mehnat resurslarining ta'lim darajasi
- C. Mehnat resurslarining salomatligi
- D. Mehnat resurslarining faollik darajasi

Mehnat resurslaridan foydalanish bosqichi nimalardan iborat?

- A. muayyan ish joylarida ishchi kuchining mahsulot ishlab chiqarish yoki xizmat ko'rsatishi maqsadida faoliyat ko'rsatish
- B. ish beruvchilar tomonidan mehnat resurslarini ishlab chiqarish jarayoniga jalb qilish
- C. mehnatga yaroqli aholidan ishlab chiqarish omili sifatidan foydalanishni ta'minlash
- D. takror ishlab chiqarish korxonalarida kalendar ish rejimida mehnat resurslaridan samarali foydalanish

Mehnat potensialining ijtimoiy-iqtisodiy mazmuniga nimalar kiradi?

- A. mehnat resurslarining ijtimoiy-iqtisodiy salohiyati
- B. mehnat resurslaridan foydalanish imkoniyati
- C. mehnatga qobiliyatli aholining mehnat unumi
- D. jami aholining mehnatga qobiliyati

Potensial atamasi qanday ma'noni anglatadi?

- A. yashirin imkoniyatlar, quvvat, kuch ma'nosini
- B. Ishga layoqatlilik ma'nosini
- C. Ishlash istagi ma'nosini
- D. Energiya sarflash imkoniyati

Mehnat resurslaridan mehnat potensialining farqi nimada?

- A. mehnat potentsiali mehnat resurslarining sifat ko'rsatkichlarini o'z ichiga oladi
- B. mehnat potentsiali miqdori mehnat resurslari miqdoridan ortiqcha
- C. mehnat potentsiali mehnat resurslaridan farq qilmaydi
- D. mehnat resurslarining miqdori mehnat potentsiali miqdoridan kattaroq

Ishchi kuchidagi "inson kapitali" tushunchasi nimani bildiradi?

- A. o'qish uchun sarflangan barcha sarf -xarajatlarni bildiradi
- B. ishlab chiqarishda ishchining tajribasini oshib borishini
- C. shaxsning sarflangan pul mablag'larini bildiradi
- D. chet el investitsiyasining miqdorini

Aholining ish bilan bandligi tushunchasining mohiyati nimada aks etadi?

- A. Mehnatga layoqatli aholining ijtimoiy foydali mehnat bilan mashg'ul bo'lishi
- B. ishsizlarni ish bilan ta'minlanganligida
- C. aholini ishga joylashayotganligida
- D. mehnat bozorida talab va taklifni muvozanatida

Fuqarolarning shaxsiy va ijtimoiy ehtiyojlarini qondirish bilan bog'liq bo'lgan va qonunga zid kelmaydigan, mehnat daromadi beradigan faoliyati – bu...

- A. Ish bilan bandlik
- B. Ishsizlik
- C. To'la bandlik
- D. Yashirin bandlik

Aholini ish bilan bandligining qanday turlari bor?

- A. to'la ish bilan bandlik, qisman ish bilan bandlik, haqiqiy ish bilan bandlik
- B. to'la ish bilan bandlik, to'la bo'lmagan ish bilan bandlik
- C. haqiqiy ish bilan bandlik, qisman ish bilan bandlik
- D. to'la bo'lmagan ish bilan bandlik, mavsumiy ish bilan bandlik

To'la bandlik nima?

- A. ishchi kuchiga bo'lgan talab va taklifning tenglik holati
- B. mehnat resusrlarini 100% ish bilan bandligi
- C. aholini 100% ish bilan bandligi
- D. ishsizlikka barham berilgandagi bandlik holati

Qisman bandlik nima?

- A. aholini bir qismini ish bilan band bo'lishi
- B. to'liq ish bilan band bo'lmaslik
- C. yarim ish vaqtida band bo'lish
- D. oqilona bandlik

Aholini ish bilan oqilona bandligi tushunchasiga nimalar kiradi?

- A. mehnat bozorida talab va taklifning muvozanati
- B. ishchi kuchini ish joylari bilan ta'minlanganligi
- C. ishsizlarni ish bilan ta'minlanganligi
- D. aholini ish bilan ta'minlanganligi

Quyidagilarning qaysi biri korxona rahbari yoki alohida shaxs bilan haq oladigan mehnat faoliyati shartlari haqida yozma mehnat shartnomasi yoki og'zaki bitim tuzgan shaxslarni o'z ichiga oladi?

- A. Yollanib ishlaydiganlar
- B. Yollanmasdan ishlaydiganlar
- C. Ish bilan bandlar
- D. Ishsiz shaxslar

Davlat ijtimoiy sug'urta badali to'lovi bo'yicha korxona, muassasa va tashkilotlarning soliq hisobotlarida rasmiy qayd etilgan shaxslar ish bilan bandlarning qaysi toifasiga kiradi?

- A. rasmiy ish bilan bandlar
- B. norasmiy ishlayotganlar
- C. mustaqil ishlayotganlar
- D. to'liq ish bilan bandlar

Mehnatni boshqarish ob'ektlariga nimalar kiradi?

- A. Mehnat faoliyatining tashkil etilishi, shart-sharoitlari, ishchi kuchini tiklash, ijtimoiy mehnat munosabatlari
- B. Mehnat bozoridagi talab va taklif mexanizmlari
- C. Ish bilan bandlik va ishsizlik holati
- D. Mamlakatning mehnat resurslari

Ijtimoiy mehnat jarayonlari va uning ishtirokchilariga boshqaruv ta'sirini o'tkazish usullari nima deb ataladi?

- A. mehnatni boshqarish usullari
- B. mehnatni tartibga solish
- C. mehnatni tashkil etish
- D. mehnatga haq to'lash

Mehnat jarayonlari nechta usul bilan boshqariladi?

- A. uchta asosiy usul bilan
- B. to'rtta usul bilan
- C. beshta usul bilan
- D. oltita usul bilan

Boshqaruvchining boshqarilayotgan jarayonga bevosita ko'rsatmalar asosida ta'sir etish nima deb ataladi?

- A. boshqarish usuli
- B. ishtirok usuli
- C. boshqarilish
- D. bajarish usuli

Jarayon ishtirokchilarining o'zlari qaror qabul qilib, o'zlari ijro etadigan usul nima deb ataladi?

- A. o'z-o'zini boshqarish usuli
- B. ishtirok usuli
- C. boshqarilish
- D. bajarish usuli

Mehnatga oid qonunlarda aks ettirilgan har qanday ta'qiqlovchi normalar qanday usul deyiladi?

- A. mehnatni boshqarishning direktiv usullari
- B. mehnatni boshqarishning taktik usullari
- C. boshqarishning strategik usullari
- D. boshqarishning prognoz usullari

Mehnatni boshqarish shakllariga nimalani kiritish mumkin?

- A. davlat shakllari, shartnoma shakllari, sub'ektning ijtimoiy faollik shakllari
- B. ijtimoiy mehnat munosabatlar shakllari
- C. ijtimoiy mehnat munosabatlari taraflari
- D. mehnat va jamoaviy shartnomalar

Mehnatni boshqarishning davlat shakllarida davlat qanday shaklda chiqadi?

- A. qonun chiqaruvchi, ijro etuvchi va sud hokimiyati organlari ko'rinishida
- B. tartibga soluvchi va ijro etuvchi ko'rinishida
- C. boshqaruv hokimiyati va qaror qabul qiluvchi ko'rinishida
- D. ijtimoiy-mehnat masalalarini hal etuvchi ko'rinishida

Mehnatni boshqarishning shartnomali shakllari qanday amalga oshiriladi?

- A. teng huquqli sub'ektlarning birgalikdagi kelishuvlari asosida qabul qilinadigan shartnomali shaklida
- B. qonun chiqaruvchi, ijro etuvchi va sud hokimiyati organlari ko'rinishida
- C. boshqaruv hokimiyati va qaror qabul qiluvchi ko'rinishida
- D. ijtimoiy-mehnat masalalarini hal etuvchi ko'rinishida

Korxonada mehnatni boshqarish maqsadi nimadan iborat?

- A. xodimlar mehnatidan samarali foydalanish, mehnatga haq to'lash va mehnatni moddiy rag'batlantirish
- B. mehnat shartnomalarini ishlab chiqish va xodimlar bilan shartlashish
- C. xodimlar mehnatidan oqilana foydalanish
- D. mehnat salohiyatini rivojlantirib borish

Mehnatni boshqarishning qanday darajalari farqlanadi?

- A. xalqaro, davlat va korxona
- B. mamlakat, hudud va shaxs
- C. xalqaro va milliy
- D. davlat va tashkilot

XMT qachon tashkil topgan?

- A. 1919-yil Versal shartnomasi bitimi tufayli
- B. 1925-yil Angliyaning "Ijtimoiy himoyani rivojlantirish" dasturidan keyin
- C. 1944-yil AQShdagi Xalqaro mehnat konfransiyasidan keyin
- D. 1945-yil BMTning tashkil topishidan keyin

XMTning ish yo‘nalishlari nimadan iborat?

- A. mehnat va ish bilan bandlik sohasida siyosat yuritish uchun xalqaro mehnat me‘yorlari ishlab chiqish va qabul qilish
- B. xalqaro mehnat munosabatlarini qonuniy tartibga solish
- C. xalqaro migratsiya jarayonlarini tartibga solish, mehnat migrantlarini ijtimoiy himoyalash
- D. dunyoda tinchlik o‘rnatish

Hozirgi kunga qadar XMT tomonidan nechta konvensiya qabul qilingan?

- A. 185 dan ortiq
- B. 190 dan ortiq
- C. 200 dan ortiq
- D. 210 dan ortiq

Ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotga erishish, xodimlarni farovonligini oshirish va mehnat sharoitini yaxshilash, inson huquqlarini muhofaza qilishga yordam berish qaysi tashkilotning bosh maqsadi hisoblanadi?

- A. XMTning bosh maqsadi
- B. MDHning maqsadi
- C. XSSTning bosh maqsadi
- D. NATOning maqsadi

XMTning oliy organi qaysi?

- A. Xalqaro mehnat konferensiyasi
- B. XMT kengashi
- C. XMT byurosi
- D. XMT raisi

Mamlakatda mehnat munosabatlarini boshqarish, ishsizlar hisobini yuritish, ularni ishga joylashtirish va mehnat bozori infratuzilmasini rivojlantirish bo‘yicha davlatning vakolatli organi qaysi?

- A. O‘zbekiston Respublikasi Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligi
- B. O‘zbekiston Respublikasi Prezident Appatarati
- C. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi
- D. O‘zbekiston Respublikasi Oliy Sudi

Agar mehnat shartnomasida uning amal qilish muddati ko‘rsatilmagan bo‘lsa, u qanday muddatga tuzilgan hisoblanadi?

- A. nomuayyan muddatga

- B. bir yilga
- C. ikki yilga
- D. besh yilga

Ishga qabul qilinadigan har bir xodim bilan mehnat shartnomasi nechta nusxada tuziladi?

- A. Ikki nusxada
- B. To`rt nusxada
- C. Uch nusxada
- D. Besh nusxada

Mehnat shartnomasi qanday tasdiqlanadi?

- A. xodim va korxona rahbarining imzolari bilan
- B. korxona rahbarining imzosi bilan
- C. xodim imzosi bilan
- D. korxona muhri bilan

Ish beruvchi qanday xollarda ish berishdan bosh tortishga haqli emas?

- A. homilador ayollarni va 3 yoshdagi bolalari bo'lgan ayollarni
- B. yomon ishlagan va korxonaga ziyon yetkazgan xodimlarni
- C. mehnat intizomini buzgan shaxslarni
- D. dastlabki sinovdan o'tmaganlarni

Ishga qabul qilishda dastlabki sinov o'rnatilishi mumkinligi Mehnat kodeksining nechanchi moddalarida ko'rsatib o'tilgan?

- A. 84-87-moddalarida
- B. 90-91-moddalarida
- C. 94-95-moddalarida
- D. 94-97-moddalarida

Ishga qabul qilishdagi dastlabki sinov nima asosida o'rnatiladi?

- A. ish beruvchi va ishga kiruvchi shaxslarning o'zaro kelishuvlari
- B. mehnat qonunchiligi asosida
- C. mehnat shartnomasi asosida
- D. xodimning roziligi bilan

Dastlabki sinov muddati uzog'i bilan qancha?

- A. 3 oy
- B. 4 oy

- C. 5 oy
- D. 74 hafta

Dastlabki sinov sharti bilan ishga qabul qilish sharti mehnat shartnomasida nazarda tutiladimi?

- A. Mehnat shartnomasida ko'zda tutiladi
- B. Ayrim xollarda ko'zda tutilmaydi
- C. Umuman ko'zda tutilmaydi
- D. Rahbar ixtiyoriga bog'liq

Agar xodim 1 mayda 3 oylik sinov muddati bilan ishga qabul qilinsa-yu, 1 iyundan 1 iyulgacha mehnatga qobiliyatsizlik varaqasida bo'lsa, sinov muddati qachon tugaydi?

- A. 31 avgustda
- B. 31 iyulda
- C. 15 iyulda
- D. 30 iyunda

Agar sinov muddati tugagunga qadar ish beruvchi ham, xodim ham mehnat shartnomasi to'xtatilishini yozma ravishda bildirmasa, mehnat shartnomasi qanday amal qiladi?

- A. amal qilishi davom etadi
- B. amal qilishi tugatiladi
- C. yangi shartnoma imzolanadi
- D. xodim ogohlantiriladi

Dastlabki sinov muddati tugagunga qadar bir taraf necha kun oldin ikkinchi tarafni yozma ravishda ogohlantirib, mehnat shartnomasini bekor qilish huquqiga ega?

- A. uch kun oldin
- B. ikki kun oldin
- C. bir kun oldin
- D. bekor qilolmaydi

Mehnat kodeksining nechanchi moddasida mehnat shartlari haqida tushuncha berilgan?

- A. 88-moddasi
- B. 90-moddasi
- C. 91-moddasi
- D. 93-moddasi

Mehnat shartlari deganda nima tushuniladi?

- A. mehnat jarayonidagi ishlab chiqarish va ijtimoiy omillarning majmui
- B. mehnat sharoitlari
- C. mehnat muhofazasi
- D. xodim salomatligi

Qanday xollarda ish beruvchi xodimning rozilgisiz mehnat shartlarini o'zgartirishga haqli?

- A. texnologiyadagi, ishlab chiqarish va mehnatni tashkil etishdagi o'zgarishlar, ishlar hajmining qisqarganligida
- B. tashkilotning boshqa joyga ko'chishi bilan
- C. tashkiliy tuzilmadagi o'zgarishlar bo'lganda
- D. bo'lim xodimlari iltimosiga ko'ra

Qanday hollarda xodimni boshqa ishga o'tkazish amalga oshiriladi?

- A. ish beruvchining tashabbusi va xodimning manfaatlarini ko'zlab, uning roziligi bilan
- B. xodimning tashabbusi bilan
- C. kadrlar bo'limi rahbari tashabbusi bilan
- D. kadrlar inspektori va xodim tashabbusi bilan

Mehnatga oid huquqiy munosabat kimlar o'rtasida vujudga keladi?

- A. Xodim bilan ish beruvchi o'rtasida
- B. Ish beruvchi va mulkdor o'rtasida
- C. Kasaba uyushmasi va mehnat jamoasi o'rtasida
- D. Barcha javoblar to'g'ri

Mehnat daftarchasi xodim qancha muddat ishlaganidan so'ng yuritiladi?

- A. 1 oy
- B. 2 oy
- C. 3 oy
- D. 5 kun

Xususiyl tadbirkorlik va yakka tartibda mehnat faoliyati bilan shug'ullanuvchi yuridik shaxs bo'lmagan fuqarolarga hamda shaxsiy yordamchi xo'jaliklarda ishlovchilarga mehnat daftarchalarini berish qanday tartibda amalga oshiriladi?

- A. O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi huzuridagi byudjetdan tashqari Pensiya jamg'armasining tuman (shahar) bo'limlari tomonidan
- B. O'zbekiston Respublikasi Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligi tomonidan
- C. Tuman (shahar) bandlikka ko'maklashish markazlari tomonidan
- D. Tuman (shahar) soliq inspeksiyalari tomonidan

Ilk bor o'zining mehnat faoliyatini chet ellarda boshlagan fuqarolarga mehnat daftarchalari qaysi tashkilot tomonidan rasmiylashtiriladi?

- A. Tashqi mehnat migratsiyasi masalalari agentligi
- B. Tuman (shahar) bandlikka ko'maklashish markazi
- C. Tuman (shahar) soliq inspeksiyalari
- D. Xorijiy tashkilot tomonidan

Xodim to'g'risidagi ma'lumotlar mehnat daftarchasining qaysi betiga yoziladi?

- A. Birinchi betiga
- B. Ikkinchi betiga
- C. Uchinchi betiga
- D. Oxirgi betiga

Mehnat daftarchasida xodimning o'rta, o'rta maxsus va oliy ma'lumot to'g'risidagi yozuvlar qaysi hujjatlarga asosan yoziladi?

- A. attestat, guvohnoma, diplom
- B. Pasport
- C. Sertifikat
- D. tug'ilganlik to'g'risidagi guvohnoma

Mehnat daftarchasida ish to'g'risidagi ma'lumotlar qanday yoziladi?

- A. Mehnat daftarchasining «Ish to'g'risidagi ma'lumotlar» nomli bo'limga
- B. Xodim to'g'risidagi ma'lumotlar bo'limiga
- C. Ishga kirish sanasi bo'limiga
- D. Ishdan bo'shash sanasi bo'limiga

Har qanday tashkilot, muassasa, korxona o'z faoliyatini to'g'ri tashkil etishda nimadan foydalanadi?

- A. malakali xodimlarni tanlab olishdan
- B. yosh xodimlarni tanlab olishdan
- C. yoshi katta xodimlarni saralab olishdan
- D. OTM bitiruvchilarini ishga qabul qilishdan

Xodimlarni ishga qabul qilishda ularning ishga layoqatliligini nima asosida ko'rib chiqish mumkin?

- A. intizomiy tartib asosida
- B. tibbiy ko'rik natijalari bo'yicha
- C. turar joyi asosida
- D. millatiga asoslanib

Intizomiy tartiblarga yomon ishga qatnash kabi vaziyatlarga nisbatan qo'llaniladigan past ko'rsatkichlar bilan bog'liq asosli dalillarni keltirish mumkinligi kimning kitobida ko'rsatilgan?

- A. amerikalik professor M.Armstrong
- B. rus proffesori N.Skanavi
- C. germanyalik tadbirkor G.Ford
- D. Ingliz akademiki B.Vatson

Tanlov qatnashchilariga qo'yilgan malaka talablari qayerda keltirilgan bo'ladi?

- A. tashkilot Nizomida keltirilgan bo'ladi
- B. muassasada belgilangan xavsizlik qoidalarida
- C. tashkilot pasportida
- D. ish o'rni haqidagi e'londa

Pedagog xodimlar (professor-o'qituvchilartarkibi) toifasiga kimlar kiradi?

- A. kafedramudiri, professor, dostent, katta o'qituvchi, o'qituvchi (assistent) lavozimini egallab turgan shaxslar
- B. dotsent, katta o'qituvchi, o'qituvchi (assistent) lavozimini egallab turgan shaxslar
- C. katta o'qituvchi, o'qituvchi (assistent) assistant yordamchisi lavozimini egallab turgan shaxslar
- D. Faqat professor, dostent, katta o'qituvchi lavozimini egallab turgan shaxslar

Oliy ta'lim muassasasining kafedra mudiri, professor, dostent, katta o'qituvchi, o'qituvchi (assistent) lavozimi necha yil muddatga tanlov bo'yicha egallanadi?

- A. 5 yil
- B. 6 yil
- C. 7 yil
- D. 8 yil

Professor lavozimini egallash uchun tanlovda, qoidaga ko'ra qaysi shaxslar qatnashishi mumkin?

- A. professor ilmiy unvoniga yoki fandoktori ilmiy darajasiga ega bo'lgan
- B. professor ilmiy unvoniga ega bo'lganlar
- C. katta o'qituvchilar
- D. 10 yillik mehnat stajiga ega bo'lgan barcha pedagog xodimlar

Quyida keltirilgan sabablarning qaysi biri mehnat shartnomasini bekor qilinishiga sabab bo'lolmaydi?

- A. tashkilot boshqaruvi rahbarining o'zgarishi bilan
- B. taraflarning kelishuviga ko'ra
- C. taraflardan birining tashabbusi bilan
- D. muddatning tugashi bilan

Xodim tuzilgan mehnat shartnomasini muddati tugagunga qadar bekor qilishga haqlidir bo'lib, rahbarni bu haqda qancha muddat oldin ogohlantirishi lozim?

- A. ikki hafta oldin ish beruvchini yozma ravishda ogohlantirib
- B. bir hafta oldin ish beruvchini yozma ravishda ogohlantirib
- C. o'n kun oldin ish beruvchini yozma ravishda ogohlantirib
- D. besh kun oldin ish beruvchini yozma ravishda ogohlantirib

Mehnat Kodeksining 89–moddasiga ko'ra ish beruvchi mehnat shartlarini o'zgartirish ehtimoli haqida xodimni qancha muddat oldin ogohlantirib, tilxat olishi shart?

- A. 2 oy oldin
- B. 4 oy oldin
- C. 3 oy oldin
- D. 1 oy oldin

Ish beruvchining tashabbusi bilan xodim ishdan bo'shaganda neustoyka kim tomonidan to'lanadi?

- A. Ish beruvchi tomonidan
- B. Kasaba uyushmasi tomonidan
- C. Xodim tomonidan
- D. buxgalteriya tomonidan

Qonunga binoan, muddatli mehnat shartnomasi qachon bekor qilinadi?

- A. Muddat tugashi bilan
- B. 12 yildan keyin

- C. 10 yildan keyin
- D. 5 yildan keyin

Xodim tuzilgan mehnat shartnomasini qancha muddat oldin ish beruvchini yozma ravishda ogohlantirib, bekor qilishga haqli?

- A. ikki hafta oldin
- B. bir hafta oldin
- C. besh kun oldin
- D. uch kun oldin

Ish beruvchi xodim vaqtincha mehnatga qobiliyatsizlik davrida mehnat shartnomasini bekor qilish huquqiga egami?

- A. tashkilot tugatilishi xolati bo'lmaganda bunday huquqga ega emas
- B. mehnat shartnomasini bekor qilishi mumkin emas
- C. mehnat shartnomasini bekor qilishi mumkin
- D. Mehnat kodeksida bunday shart yo'q

Mehnat kodeksining qaysi moddasida Mehnat shartnomasini ish beruvchining tashabbusi bilan bekor qilish ko'rilgan?

- A. 100-modda
- B. 101-modda
- C. 102-modda
- D. 103-modda

Ish beruvchi tomonidan mehnat shartnomasi texnologiyadagi, ishlab chiqarish va mehnatni tashkil etishdagi o'zgarishlar tufayli bekor qilinganda kamida qancha muddat oldin xodimni ogohlantirishi lozim?

- A. kamida ikki oy oldin
- B. kamida bir oy oldin
- C. kamida 10 kun oldin
- D. kamida besh kun oldin

Mehnat shartnomasi xodimning malakasi yetarli bo'lmaganligi yoki sog'lig'i holatiga ko'ra bajarayotgan ishiga noloyiq bo'lib qolishi munosabati bilan bekor qilinganda kamida qancha muddat oldin xodim ogohlantirishi lozim?

- A. kamida ikki hafta oldin
- B. kamida bir hafta oldin
- C. kamida 10 kun oldin
- D. kamida besh kun oldin

Agar tibbiy xulosaga ko'ra mazkur ishni bajarish xodimning sog'lig'iga to'g'ri kelmasa, mehnat shartnomasi xodimning sog'lig'i holatiga ko'ra bajarayotgan ishiga noloyiq bo'lib qolishi munosabati bilan bekor qilinganda qancha muddat oldin ogohlantirish qilinadi?

- A. ogohlantirish qilinmaydi
- B. kamida bir hafta oldin
- C. kamida 10 kun oldin
- D. kamida besh kun oldin

Mehnat shartnomasini bekor qilish kim tomonidan amalga oshiriladi?

- A. ishga qabul qilish huquqiga ega bo'lgan shaxslar
- B. kadrlar bo'limi boshlig'i
- C. funkstional bo'lim boshlig'i
- D. xodim tomonidan

Mehnat shartnomasi xodimning tashabbusi bilan uning oliy o'quv yurtiga qabul qilinishi tufayli bekor qilinganda mehnat shartnomasini bekor qilish haqidagi buyruqda shu sabablar ko'rsatiladi Ushbu holat Mehnat kodeksining nechanchi moddasida belgilab qo'yilgan?

- A. 107-modda
- B. 108-modda
- C. 109-modda
- D. 110-modda

Mehnat intizomi nima?

- A. Birgalikdagi mehnatning zarurati hamda mehnat ishtirokchilarining muayyan tartibga bo'syunishi
- B. Korxonaning ichki tartib qoidolari
- C. Xodimlarning majburiyatlari
- D. Ish beruvchining majburiyati

Mehnat intizomini o'rnatish va unga rioya etishni nazorat qilish kim tomonidan amalga oshiriladi?

- A. Kasaba uyushmalari
- B. Ish beruvchi
- C. Xodimlar saylagan vakil
- D. Xodimlarning boshqa vakillik organlari

Buyruq –

- A. muayyan tashkilot oldida turgan asosiy va kundalik vazifalarni hal qilish maqsadida tuziladigan huquqiy hujjat
- B. davlat rahbarining farmoyishi
- C. bo'lim boshlig'ining ichki-tartib qoidalarga tegishli xulosasi
- D. kadrlar shaxsiy tarkibigi oid xujjat

Shaxsiy tarkib bo'yicha buyruq qachondan kuchga kiradi?

- A. U imzolangan kundan boshlab
- B. Oyning 1- sanasidan boshlab
- C. Yozilgan kundan boshlab
- D. Doimiy kuchda bo'ladi

Mazmuni va rasmiylashtirish uslubi bo'yicha buyruqlar nechta guruhga bo'linadi?

- A. ikki guruhga
- B. uch guruhga
- C. to'rt guruhga
- D. bo'linmaydi

Mazmuni va rasmiylashtirish uslubi bo'yicha buyruqlar qanday turlarga bo'linadi?

- A. asosiy faoliyat va shaxsiy tarkib bo'yicha buyruqlar
- B. umumiy va ayrim turdagi buyruqlar
- C. asosiy va yordamchi buyruqlar
- D. ishlab chiqarish va boshqarish buyruqlari

Shaxsiy tarkib bo'yicha buyruq loyihasi kim tomonidan tayyorlanadi?

- A. xodimlar bo'limi
- B. Rahbar
- C. funkstional bo'lim
- D. Xodim

O'zbekiston Respublikasi Mehnat kodeksining nechanchi moddasiga asosan ishga qabul qilish ish beruvchining buyrug'i bilan rasmiylashtiriladi?

- A. 82-moddasi
- B. 87-moddasi
- C. 83-moddasi
- D. 84-moddasi

Xodim bilan tuzilgan mehnat shartnomasi nimaga asos bo'ladi?

- A. Buyruq chiqarish uchun
- B. Ariza yozish uchun
- C. bo'shatish uchun
- D. Ish haqi to'lash uchun

Buyruqning farmoyish qismidan nima yoziladi?

- A. qabul qilinsin, yuklatilsin, tayinlansin
- B. tanishdim, qabul qildim
- C. ijro uchun, tanishish uchun
- D. sarlavha, matn, imzo

Xodim bilan tuzilgan mehnat shartnomasida unga moddiy javobgarlik yuklatilgan bo'lsa, buyruqqa rahbar bilan birga yana kim viza qo'yadi?

- A. bosh hisobchi
- B. bosh iqtisodchi
- C. Xodim
- D. bo'lim boshlig'i

Harbiy xizmatchilar, ichki ishlar organlari xodimlari hamda qonunchilikka muvofiq davlat ijtimoiy sug'urta badali to'lovidan ozod etilgan tashkilotlar xodimlari ish bilan bandlikning qaysi toifasiga kiradi?

- A. rasmiy ish bilan bandlar
- B. norasmiy ishlayotganlar
- C. mustaqil ishlayotganlar
- D. to'liq ish bilan bandlar

Soliq organlarida hisobga turmasdan iqtisodiyotning turli sohalarida ishlayotganlar ish bilan bandlikning qaysi toifasiga kiradi?

- A. norasmiy sektorida mehnat bilan band bo'lganlar
- B. rasmiy ish bilan bandlar
- C. mustaqil ishlayotganlar
- D. to'liq ish bilan bandlar

«Aholini bandligi to'g'risida»gi O'zbekiston Respublikasi Qonuni qachon qabul qilingan?

- A. 2020 yil
- B. 1999 yil
- C. 1992 yil
- D. 2021 yil

“Aholini bandligi to’g’risidagi” Qonun nechta moddadan iborat?

- A. 123 ta
- B. 137 ta
- C. 145 ta
- D. 148 ta

Mamlakat miqyosida aholini ish bilan ta’minlash siyosatini amalga oshirish va fuqarolarga tegishli kafolatlarni ta’minlab berish uchun tashkil etilgan davlat xizmati nima deb ataladi?

- A. Bandlik xizmati
- B. Ishsizlik xizmati
- C. Milliy xavfsizlik
- D. Militsiua xizmati

Ish bilan bandlar soni qanday aniqlanadi?

- A. Rasmiy va norasmiy sektorda ish bilan bandlar hamda mehnat migrantlari soni yig’indisi bilan
- B. Iqtisodiy faol aholi soni bilan
- C. Jami va bo’sh ish o’rinlari o’rtasidagi farq bilan
- D. Iqtisodiy faol va nafaol aholi soni yig’indisi bilan

Doimiy, vaqtinchalik, mavsumiy ishlarni yollanib bajaradigan, o’z biznesiga ega, ro’yxatga olinmagan faoliyatdan ish haqi, daromad topadigan shaxslarni kim deb ataymiz?

- A. Iqtisodiyotning norasmiy sektorida ish bilan bandlar
- B. Ishlashni xohlamaydiganlar
- C. Iqtisodiyotning rasmiy sektorida ish bilan bandlar
- D. Ishsizlar

Insonlarning hududiy jihatdan safarbarligi – bu...

- A. migratsiya
- B. kelib-ketish
- C. yuborish
- D. kutish

Aholining yashash joyini o’zgartirishi bilan bog’liq ko’chishi nima deb ataladi?

- A. aholi migratsiyasi

- B. aholi ko'payishi
- C. aholi turg'unligi
- D. vatanparvarlik

Muayyan hududda aholining joylashuv darajasi bo'lib, mamlakat aholi sonini shu joy maydoniga (odatda 1 km²ga) taqsimlash bilan hisoblanadigan kattalik nima?

- A. aholi zichligi
- B. joylashuv
- C. taqsimot
- D. demografiya

Xalqaro Mehnat Tashkilot (XMT) tomonidan zamonaviy mehnat migratsiyasining nechta asosiy turi ajratib ko'rsatiladi?

- A. 5 ta
- B. 7 ta
- C. 8 ta
- D. 10 ta

Qanday mehnat migratsiya turi amaliy tajribasi va bilimi shuningdek tayyorgarligi yuqori bo'lgan xodimlarning mehnat migratsiyasi deyiladi?

- A. Malakali kadrlar migratsiyasi
- B. Noqonuniy migrantlar
- C. Qochoqlar
- D. Ko'chmanchilar

Hujjatlarni rasmiylashtirmasdan xorijda mehnat faoliyati bilan shug'ullanayotgan fuqarolar qanday ataladi?

- A. Noqonuniy migrantlar
- B. Malakali kadrlar migratsiyasi
- C. Qochoqlar
- D. Ko'chmanchilar

Hayoti va faoliyati xavf ostida bo'lganligi sababli xorijga ketib qolgan kishilar qanday ataladi?

- A. Qochoqlar
- B. Noqonuniy migrantlar
- C. Malakali kadrlar migratsiyasi
- D. Ko'chmanchilar

Doimiy yashash uchun boshqa mintaqalarga ko‘chib yuruvchi migrantlar qanday ataladi?

- A. Ko‘chmanchilar
- B. Qochoqlar
- C. Noqonuniy migrantlar
- D. Malakali kadrlar migratsiyasi

Yil davomida ko‘chib kelganlar va ko‘chib ketganlar o‘rtasidagi farq – bu...

- A. aholining mexanik o‘rishi (kamayishi)
- B. aholining yo‘qolib ketishi
- C. aholining kamayib ketishi
- D. aholining tug‘ilishi

Muayyan hudud yoki mamlakatda yashovchi aholining millatlar bo‘yicha tarkibi – bu...

- A. aholining milliy tarkibi
- B. aholining jinsiy tarkibi
- C. aholining yosh tarkibi
- D. aholining diniy tarkibi

Aholining asosiy funksiyalari to‘g‘ri keltirilgan javobni aniqlang

- A. ishlab chiqarish, iste‘mol, ko‘payish
- B. iste‘mol, jamg‘arish
- C. daromadga ega bo‘lish, jamg‘arma
- D. yashash, jamg‘arish

Qaysi javobda aholi harakatining asosiy turlari keltirilgan?

- A. Ijtimoiy, tabiiy, migrastion
- B. Ijtimoiy, tabiiy, fizik
- C. Reproduktiv, biologik
- D. Ijtimoiy, tibbiy, mexanik

Aholi soni qaysi omillar ta‘sirida o‘zgarib turadi?

- A. Migratsiya, tug‘ilish, o‘lim
- B. Tug‘ilish, o‘lim, nikoh
- C. Migratsiya, nikoh
- D. Emigratsiya, immigratsiya

Immigratsiya bu nima?

- A. aholining bir mamlakatdan ikkinchi mamlakatga doimiy yoki vaqtinchalik yashash uchun ko'chib kelishi
- B. aholining bir mamlakatdan ikkinchi mamlakatga ko'chib ketishi
- C. aholining dastlab ko'chib ketgan mamlakatiga qayta ko'chib kelishi
- D. aholining bir hududdan ikkinchi hududga yashash joyini o'zgartirish

Emigratsiya bu nima?

- A. aholining boshqa mamlakatga doimiy yoki vaqtinchalik (uzoq muddatga) yashash uchun ko'chib ketishi
- B. aholining biror mamlakatga doimiy yoki vaqtinchalik yashash uchun ko'chib kirishi
- C. aholining dastlab ko'chib ketgan mamlakatiga qayta ko'chib kelishi
- D. aholining bir hududdan ikkinchi hududga yashash joyini o'zgartirishi

Mehnat migratsiyasiga ta'sir etuvchi omillarni qanday guruhlariga bo'lish mumkin?

- A. iqtisodiy va noiqtisodiy omillar
- B. siyosiy va tashkiliy omillar
- C. iqtisodiy va siyosiy omillar
- D. noiqtisodiy va siyosiy omillar

Ishchi kuchining o'zi yashaydigan mamlakatlariga nisbatan ancha iqtisodiy yuksalgan davlatlarga ko'chib ketishga intilishi qanday omil hisoblanadi?

- A. iqtisodiy
- B. siyosiy
- C. huquqiy
- D. tashkiliy

Siyosiy-huquqiy, milliy omillar, diniy, irqiy, oilaviy munosabatlar qaysi omillar turiga kiradi?

- A. noiqtisodiy
- B. siyosiy
- C. huquqiy
- D. tashkiliy

Ishsiz shaxs deb e'tirof etish uchun nechta shart mavjud bo'lishi lozim?

- A. 4 ta
- B. 5 ta
- C. 6 ta

D. 7 ta

Tabiiy ishsizlik nima?

- A. muayyan iqtisodiy rivojlanish darajasiga to'g'ri keladigan me'yoriy ishsiz holati
- B. iqtisodiyot tarkibining o'zgarishi bilan keladigan ishsizlik
- C. ishchi kuchini ish joyini o'zgartirishi bilan yuzaga keladigan ishsizlik
- D. iqtisodiy rivojlanish bosqichlarida yuzaga keluvchi ishsizlik

Ishsiz shaxslarning shu davr oxiriga kelib, ish qidirish muddati o'rtacha qancha davom etganligini ko'rsatuvchi hajm nima deb ataladi?

- A. Ishsizlikning davomiyligi
- B. Ishsizlik maqomi
- C. Ishsizlik sababi
- D. Ishsizlik turi

Davriy ishsizlik nima?

- A. iqtisodiy rivojlanish bosqichlarida yuzaga keluvchi ishsizlik
- B. iqtisodiy rivojlanish darajasiga to'g'ri keladigan ishsizlik
- C. iqtisodiyot tarkibining o'zgarishi bilan keladigan ishsizlik
- D. ish joyini o'zgartirishi bilan yuzaga keladigan ishsizlik

Tarkibiy ishsizlik nima?

- A. iqtisodiyot tarkibining o'zgarishi bilan yuzaga keladigan ishsizlik
- B. iqtisodiy rivojlanish bosqichlarida yuzaga keluvchi ishsizlik
- C. iqtisodiy rivojlanish darajasiga to'g'ri keladigan me'yoriy ishsizlik holati
- D. ishchi kuchini ish joyini o'zgartirishi bilan yuzaga keladigan ishsizlik

Quyidagilarning qaysi biri ishsizlik turini tavsiflaydi?

- A. joriy, davriy, tarkibiy va boshqalar
- B. sanoat, tarkibiy, yashirin
- C. moddiy, ommaviy va boshqalar
- D. iqtisodiy, ijtimoiy, texnologik

Iqtisodiyotning ba'zi tarkibiy tuzilma va sohalaridagi o'zgarishlar natijasida vujudga keladigan ishsizlik nima deb ataladi?

- A. tarkibiy (strukturaviy) ishsizlik
- B. friksion ishsizlik
- C. davriy ishsizlik
- D. yashirin ishsizlik

Ishsizlikning qanday turi ishlab chiqarish hajmining pasayishi davrida ishchi kuchiga bo'lgan talabning kamayishi oqibatidagi yuzaga keladi?

- A. davriy (siklik) ishsizlik
- B. friksion ishsizlik
- C. yashirin ishsizlik
- D. tarkibiy ishsizlik

Klassik va neoklassik nazariyaga ko'ra, ommaviy ishsizlikning asosiy sababi nimada?

- A. moslashuvchan bo'lmagan ish haqi
- B. ish joylarining kamligi
- C. aholining ko'pligi
- D. mehnat sharoitlari

Ishsizlik nafaqasi ishsiz deb e'tirof etilgan shaxslarga qancha muddatgacha to'lanishi mumkin?

- A. yigirma olti hafta
- B. o'ttiz to'rt hafta
- C. o'ttiz ikki hafta
- D. yigirma sakkiz hafta

Ilgari ishlamagan va birinchi bor ish qidirayotgan shaxslarga qancha muddatda ishsizlik nafaqasi belgilanadi?

- A. 13 hafta
- B. 15 hafta
- C. 22 hafta
- D. 26 hafta

Artur Ouken qonuni deganda nimani tushunasiz?

- A. mamlakatda tabiiy ishsizlikning 1% oshishi YAMM ning 2,5% ga kamayishiga olib keladi
- B. inflyatsiya darajasining o'rtacha ko'rsatkichi kamaysa, yangi ish joylari 50% ortadi
- C. tabiiy ishsizlikning o'sishi hech qanday o'zgarishga olib kelmaydi
- D. aholi bandligi bilan ishsizlik o'rtasida aloqadorlikni aniqlab beradi

Mamlakatda tabiiy ishsizlikning 1% oshishi YAMM ning 2,5% ga kamayishiga olib kelishi qanday qonun deyiladi?

- A. A. Ouken qonuni
- B. Fillips qonuni
- C. Lorens qonuni
- D. Keyns qonuni

Mehnat unumdorligi nima?

- A. vaqt birligi ichida mahsulot ishlab chiqarish (xizmat ko'rsatish)
- B. xizmat ko'rsatishga ketgan vaqt
- C. mahsulot ishlab chiqarishga ketgan vaqt
- D. bir yillik mahsulot hajmiga ketgan xarajatlar

Makrodarajada mehnat unumdorligi qanday o'lchanadi?

- A. yalpi milliy mahsulotning ish bilan band aholi soniga nisbati bilan
- B. YAM mahsulotning ish kunlariga nisbati bilan
- C. YAM mahsulotning aholi soniga nisbati bilan
- D. milliy daromadning aholi soniga nisbati bilan

Qaysi tushuncha mehnat jarayonida vaqt birligi mobaynida inson organizmi sarflaydigan quvvat miqdori bilan izohlanadi?

- A. Mehnat intensivligi
- B. Ishchi kuchi
- C. Energiya
- D. Unumdorlik

Mehnat unumdorligi oshishi qanday o'lchanadi?

- A. ishlab chiqarilgan tovarlar miqdorining unga ketgan mehnat sarflariga nisbati bilan o'lchanadi
- B. ma'lum bir tovar ishlab chiqarishga ketgan vaqt birligi bilan
- C. ishlab chiqarilgan tovarlar miqdorining unga ketgan xarajatlar nisbati bilan o'lchanadi
- D. mahsulot sotishdan olingan foyda bilan

Mehnat unumdorligini o'lchash usullari qaysi ko'rinishda bo'ladi?

- A. natural, qiymat, mehnat
- B. natural, mehnat
- C. qiymat, mehnat
- D. natural, qiymat

Mehnat unumdorligini natural usulda qanday o'lchash mumkin?

- A. tovar ishlab chiqarishning natural hajmi unga ketgan mehnat sarfiga bo'lish bilan
- B. tovar ishlab chiqarishning qiymat ko'rsatkichlari unga ketgan mehnat sarfiga bo'lish bilan
- C. tovar ishlab chiqarishga ketgan jami mehnat sarfi bilan
- D. tovar ishlab chiqarishning shartli hajmi bilan

Mehnat unumdorligini qiymat usulida qanday o'lchash mumkin?

- A. tovar ishlab chiqarishning qiymat ko'rsatkichlari (pul birligi) unga ketgan mehnat sarfiga bo'lish bilan
- B. tovar ishlab chiqarishning shartli hajmi unga ketgan mehnat sarfiga bo'lish bilan
- C. tovar ishlab chiqarishning jismoniy hajmi unga ketgan mehnat sarfiga bo'lish bilan
- D. tovar ishlab chiqarishga ketgan jami mehnat xarajatlariga ketgan mehnat sarfiga yoki normativ mehnat sarfiga bo'lish bilan

Ish vaqti sarflari bilan mehnat natijasi o'rtasida nisbatning o'zgarishi nimani aks ettiradi?

- A. mehnat unumdorligi o'zgarishini
- B. mehnat sarfi o'zgarishini
- C. mehnat natijasi o'zgarishini
- D. mehnat haqi o'zgarishini

Mehnat sarfi - bu...

- A. mahsulot birligiga va tayyorlanadigan butun mahsulot hajmiga ish vaqti sarflashdir
- B. ma'lum bir ish vaqtida ishlab chiqarilgan mahsulot hajmi
- C. mahsulot rentabelligi
- D. unumli sarflangan ish vaqti

Omillar deganda nima tushuniladi?

- A. biron-bir jarayon yoki hodisaga ta'sir etuvchi kuchlar, sabablar, tashqi vaziyatlar
- B. ishlab chiqarishda foydalanilmayotgan imkoniyatlar
- C. ishlab chiqarish quvvatlari va ishlab chiqarish vositalari
- D. yangi texnika, ilg'or texnologiya, xomashyo

Mehnat unumdorligini oshirish omillariga nimalar kiradi?

- A. ijtimoiy-iqtisodiy, moddiy texnik, tashkiliy
- B. mehnat predmetlari, vositalari, ish kuchi

- C. iqtisodiy, ish kuchi, asosiy vositalar
- D. ijtimoiy psixologik, mehnat predmetlari

Turmush darajasi tushunchasi bu - ...

- A. turli ne'matlar bilan ta'minlanganlik va ularni iste'mol qilish darajasi
- B. olinadigan daromadlar darajasi
- C. qilinadigan xarajatlar darajasi
- D. daromadlar va xarajatlar farqi

Aholining turmush darajasini ifodalovchi ko'rsatkichlar qaysilar?

- A. salomatlik, ovqatlanish, turar joy, uylardagi mol-mulklar, pulli xizmatlar
- B. aholining madaniy darajasi, daromadlar va xarajatlar
- C. pulli xizmatlar, ovqatlanish, davolanish
- D. salomatlik, turar joy, malaka darajasi

Turmush darajasi ikkita tarkibiy qismning birikmasi va o'zaro bog'liqligi bilan tavsiflanadi. Ular qaysilar?

- A. aholining moddiy va nomoddiy boyliklar bilan ta'minlanganlik va ularning iste'mol darajasi
- B. aholi daromadlari va turmush sharoitlari
- C. ijtimoiy-madaniy ehtiyojlar va aholi jon boshiga to'g'ri keladigan inson kapitali
- D. aholining tug'ilish darajasi va sifati

Turmush darajasini ifodalovchi xususiy ko'rsatkichlarga nimalar kiradi?

- A. mehnat sharoitlari, ijtimoiy ta'minot
- B. milliy daromad, iste'mol fondi
- C. istemol va jamg'arma fondi
- D. mehnat sharoitlari, milliy daromad

Jon boshiga to'g'ri keluvchi aholi daromadlari qanday aniqlanadi?

- A. aholi daromadlari jami aholi soniga bo'linadi
- B. yalpi ichki mahsulot odam soniga bo'linadi
- C. jami daromad oila a'zolari soniga bo'linadi
- D. aholi daromadlari oilalar soniga bo'linadi

Aholining real daromadlari bu-...

- A. daromadlarning tovarlar sotib olish quvvati
- B. xarajatlar yig'indisi
- C. daromadlar yig'indisi

D. tovarlar umumiy qiymati

Lorens egri chizig'i nima?

- A. aholining eng kam va eng ko'p daromadli qismlari daromadlarining grafik holida ifodalanishi
- B. aholining daromadlarining grafik holida ifodalanishi
- C. aholining eng kam va eng ko'p daromadli qismlari nisbati
- D. aholining eng kam va eng ko'p daromadli qismlari nisbati

Iste'mol byudjeti bu-...

- A. yashash uchun zarur bo'lgan tovarlar va xizmatlar qiymati
- B. yashash uchun zarur bo'lgan tovarlar qiymati
- C. yashash uchun zarur bo'lgan xizmatlar qiymati
- D. sotib olingan tovarlar miqdori

Bajarilishidan qat'iy nazar maxsus fondlardan yoki davlat byudjetidan to'lanadigan to'lovlar nima?

- A. Ijtimoiy transfert
- B. Ijtimoiy to'lov
- C. Ijtimoiy nafaqa
- D. Ijtimoiy himoya

Aholi turmush darajasiga ta'sir etuvchi eng ahamiyatli omillar nimalardan iborat?

- A. Ilmiy-texnik jarayon, ekologik muhit, ijtimoiy soha
- B. Sanoat, qurilish, xizmat ko'rsatish sohalari
- C. Aholi daromadlari, milliy boylik, iste'mol fondi
- D. Xizmat ko'rsatish sohalari, aholi daromadlari

Real va nominal daromadlar o'rtasidagi tafovutlar nimalar hisobiga hosil bo'ladi?

- A. inflyatsiya, soliqlar, to'lovlar
- B. kredit, investitsiya, biznes
- C. mulkchilik shakllari, kreditlar
- D. milliy boylik, istemol fondi

Hozirgi paytda aholi daromadlarini tartibga solishning eng muhim vositasi nima?

- A. daromad solig'i

- B. ish haqi
- C. davlat byudjeti
- D. pul-kredit

Ish haqi nima?

- A. tovar ishlab chiqarishga ketgan ishchi kuchi xarajatlari
- B. tovar ishlab chiqarishga ketgan moddiy xarajatlar majmuasi
- C. ishchi kuchining qiymat ekvivalenti
- D. tarif stavkasi bo'yicha to'lanadigan oylik maoshi

“Ijtimoiy himoya” atamasi birinchi marta qachon va qayerda qo'llanilgan?

- A. 1935 yilda AQShda
- B. 1936 yilda Buyuk Britaniyada
- C. 1939 yilda Germaniyada
- D. 1938 yilda Ispaniyada

Ijtimoiy muhofazani baholash mezonlari qaysilar?

- A. ijtimoiy kafolatlar hamda hayot sifatining tan olingan milliy ko'rsatkichlari
- B. ijtimoiy himoya tizimi
- C. ijtimoiy kafolatlarning belgilanganlik darajasi
- D. ijtimoiy muhofazaga ajratilayotgan mablag'lar

Bozor munosabatlari sharoitida aholini ijtimoiy himoya qilishning

O'zbekistondagi xususiyati nimada?

- A. kuchli ijtimoiy himoya yuritish
- B. ijtimoiy himoyaning hududiy dasturini joriy etish
- C. aholini yoppasiga ijtimoiy himoya qilish
- D. bozor iqtisodiyoti tartiblari asosida ish yuritish

Kambag'allik nima?

- A. jon boshiga to'g'ri keluvchi daromadlarning minimal iste'mol xarajatidan pastligi
- B. xarajatlarning daromaddan ziyodligi
- C. oila daromadlarining minimal iste'mol byudjetidan pastligi
- D. daromadning yashashga yetmasligi

Ijtimoiy sherikchilik jarayonida kimlar ishtirok etadi?

- A. yollanma ishlovchi, ish beruvchi vakillar va davlat
- B. yollanma ishlovchi va ish beruvchi

- C. davlat va ish beruvchi
- D. yollanma ishlovchi va davlat

Yoshga doir pensiyani olish huquqiga erkaklar necha yoshga to'lganda ega bo'ladilar?

- A. 60 yoshga to'lganda
- B. 65 yoshga to'lganda
- C. 70 yoshga to'lganda
- D. 75 yoshga to'lganda

Ijtimoiy sherikchilikning asosiy maqsadi nima?

- A. mehnat sharoitlari xususida tomonlarni birgalashib faoliyat yuritishi
- B. ish haqini oshirish uchun birgalashib faoliyat yuritish
- C. mehnat unumdorligini oshirish uchun qilingan hamkorlik
- D. mehnat intizomini yaxshilash uchun qilingan xarakatlar

Ijtimoiy sherikchilikni tashkil qilishning qanday usullari mavjud?

- A. markazlashgan va markazlashmagan
- B. markazlashgan va aralash
- C. markazlashgan, markazlashmagan, aralash
- D. markazlashmagan va aralash